

5. Ελλάδα και Ρωμιοσύνη

Ποζι καγό!

Αγαπητέ κύριε Δήμαρχε,

Η εκτίμηση και η αγάπη σας με συγκινούν, όπως με συγκινούν οι τόσες και τόσες τιμητικές εκδηλώσεις που διοργανώνονται με ευκαιρία την επέτειο των 80 μου χρόνων.

Πρέπει να πω ότι η προβολή αυτής της διπλής ιδιότητας, του Καλλιτέχνη και του Πολίτη, είναι για μένα ό,τι πιο σημαντικό έχω να αφήσω σαν κληρονομιά στις επόμενες γενιές – και όχι μόνο. Γιατί και σήμερα διαπιστώνω με θλίψη ψυχής ότι οι **υπεύθυνοι πολίτες σπανίζουν** όλο και πιο πολύ στη χώρα μας, με αποτέλεσμα στην επιφάνεια της εθνικής μας ζωής να επιπλέουν όλο και πιο πολλές ασήμαντες και **ανεύθυνες μετριότητες**.

§ 3 Με επίκεντρο το λαμπερό γυαλί της **τηλεόρασης**, έχει γιγαντωθεί η εικόνα ενός «τίποτα» που παγιδεύει την πλειοψηφία του λαού μας, τη ρηχαίνει, την ευτελίζει και την αποπροσανατολίζει. Ποτέ άλλοτε δε συνάντησα μεγαλύτερη αδιαφορία από έναν ολόκληρο λαό για τα ουσιαστικά του προβλήματα. Έναν **λαό αιχμαλωτισμένο** και εξουθενωμένο για να ακούει μπροστά στο χρωματιστό γυαλί το **κουτσομπολιό** της εβδομάδας.

δεν
1 με
ά
1
Στο μεταξύ, όλοι και όλες περί άλλα τυρβάζουν καθημερινά στο χρωματιστό γυαλί, αφήνοντας απέξω τα σοβαρά: Η εθνική μας πολιτική, η Κύπρος, οι πολεμικές δαπάνες, η φτώχεια, η ανεργία, ο περίφημος βασικός μέτοχος που τόσο κάποτε μας ταλάνισε, η Παιδεία που δεν προχωρεί, ο Πολιτισμός που αγκομαχά, η Ποιότητα και το Ήθος ζωής που συνεχώς πέφτουν και, τέλος, τα ερωτήματα: Πού βρισκόμαστε σήμερα ως χώρα; Ποια η θέση μας στον κόσμο; Από πού ερχόμαστε, πού βρισκόμαστε σήμερα ως λαός; Τι είμαστε; Μια άμορφη μάζα καταναλωτών ή κάτι περισσότερο; Η λέξη «Έλληνας» μας λέει κάτι ή είναι απλώς μια λέξη; Και ποια είναι η πεμπτουσία της σήμερα; Για να το πω διαφορετικά, υπάρχει ακόμα η Ελλάδα; Τέλος, ποια τα «χρέη» –κυρίως ηθικά– που θα πρέπει να εκπληρώνει η εθνική μας οντότητα, δηλαδή όλοι μας, προκειμένου η Ελλάδα να είναι Ελλάδα;

πατεί
5
§ 5 Εάν δεν έχουμε στο νου μας κάθε στιγμή το μέγιστο που είναι η διαχρονική Ελλάδα, ώστε όλες μας οι σκέψεις, οι αποφάσεις και οι ενέργειες να συγκλίνουν προς αυτό το στόχο, δηλαδή να υπηρετούν την Ιδέα και την Ουσία «Ελλάδα», τότε πρέπει να πω ότι χτίζουμε στην άμμο. Για να κάνεις **εθνική πολιτική**, απαιτείται ύπαρξη ενός **δημιουργικού οράματος** και μιας σημαντικής σκέψης, αντάξιας του μεγέθους της έννοιας και της ουσίας αυτού που λέμε Ελλάδα και Ρωμοσύνη.

τα
α
Γνώρισα παιδιά εδώ στην Καλλιθέα τον καιρό της **Κατοχής**, ηλικίας 16 έως 18 χρονών, που είχαν συλλάβει απόλυτα αυτά τα μεγέθη. Δεν είχαν όμως άλλο τρόπο να υπηρετήσουν την **ουσία της Ρωμοσύνης**, παρά μόνο προσφέροντας με πάθος την ίδια τους τη ζωή. *Μ' αυτόν τον τρόπο όμως* μπορέσαμε μετά τη θύελλα του πολέμου και της ξένης κατοχής να παραμείνουμε Έλληνες, έχοντας σε σχέση με το σήμερα δέκα και πλέον φορές λιγότερες ανέσεις.

§ 7 Δυστυχώς, η σημερινή **κοινωνία της τηλεόρασης** ασελγεί στη μνήμη αυτών των νέων παιδιών και στα οράματά τους, που τους οδήγησαν σ' αυτή τη μέγιστη πράξη να προσφέρουν τη ζωή τους στην κοινή πατρίδα.

Είναι πολλά χρόνια που δε βλέπω τίποτα γύρω μου που να με κάνει να πιστέψω ότι το αίμα δεν πήγε χαμένο. Τρέμω στη σκέψη ότι οι σημερινοί **διαμορφωτές του γούστου**, της σκέψης και της συνείδησης των μαζών, όχι μόνο δεν προσπαθούν έστω κατ' ελάχιστον να μοιάσουν στους μικρούς της Καλλιθέας, αλλά προσπαθούν με κάθε τρόπο να τους **ξεριζώσουν από τη μνήμη** μας γιατί τους ενοχλούν, όπως τους ενοχλούν ακόμα και οι λέξεις **Ελλάδα** και **Ρωμοσύνη**. [548]

Ομιλία του Μ. Θεοδωράκη στην εκδήλωση
για τα «65 χρόνια από το ΟΧΙ στον φασισμό»
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 25/10/2005, (απόσπασμα)